

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл. број: Р4р. 282/15
Дана: 23. маја 2016. године
НОВИ САД

Апелациони суд у Новом Саду, по судији Габриели Миловановић, у поступку по предлогу предлагача **В.Б.** из Л., ... , и **Ц.М.** из М.П., ... , које заступа Ф.С. из Л., решавајући по захтеву за заштиту права на суђење у разумном року и за примерену накнаду, донео је дана 23. маја 2016. године:

Р Е Ш Е Њ Е

Утврђује се да је предлагачима В.Б. из Л. и Ц.М. из М.П., повређено право на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Лозници посл. бр. П1. 257/12.

Обавезује се Р.С. да из буџетских средстава опредељених за рад судова исплати предлагачима примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року у износу од по 60.000,00 динара сваком, у року од три месеца, рачунајући од дана подношења захтева предлагача за исплату, са затезном каматом почев од истека рока од три месеца од дана подношења захтева за исплату, као и износ од 6.780,00 динара на име трошкова поступка, са законском затезном каматом рачунајући од 23.05.2016. године до исплате.

Захтев предлагача за исплату износа преко износа од 60.000,00 динара до траженог износа од по 150.000,00 динара, захтев за накнаду трошкова поступка преко износа од 6.780,00 динара до тражених 33.800,00, захтев за исплату затезне камате на износ накнаде и трошкова поступка почев од 29.12.2015. године до истека рока од три месеца од дана подношења захтева, те захтев да се наложи Основном суду у Лозници да предузме све неопходне мере како би се наведени поступак окончано у што краћем року, **се одбија.**

Образложење

Дана 31.12.2015. године Апелациони суд у Новом Саду запримио је захтев за заштиту права на суђење у разумном року и за накнаду због повреде права на суђење у разумном року подносилаца захтева В.Б. и Ц.М. Предлагачи су у свом захтеву навели да су тужбеним захтевом поднетим дана 27.07.2009. године предложили доношење пресуде којом ће се тужени обавезати да за тужиоце уплати доприносе за ПИО, да изврше упис постојања и трајања радног односа, да им исплате накнаду за трошкове превоза, као и трошкове парничног поступка. Предлагачи даље наводе да предметни поступак није правноснажно окончан до дана подношења захтева, а прошло је 6 година

и 5 месеци. Из наведеног разлога подносиоци предлажу да суд донесе решење којим ће утврдити да су у поступку у предмету Основног суда у Лозници П1. 257/12 повређена права тужилаца В.Б. из Л. и Ц.М. из М.П., да се наложи Основном суду у Лозници да предузме све неопходне мере како би се наведени поступак окончао у што краћем року и да се одреди примерена накнада за повреду права на суђење у разумном року подносиоцима у износу од по 150.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 29.12.2015. године, као дана подношења захтева па до коначне исплате, на терет буџетских средстава РС, опредељених за рад судова у року од 3 месеца од дана подношења захтева за исплату, под претњом принудног извршења. Такође су предложили да се утврди право подносилаца захтева за накнаду трошкова поступка по овом захтеву у износу од по 30.000,00 динара за свако лице на име састава захтева, 3.800,00 динара на име таксе на захтев и одлуку, или по одмерењу суда, сходно важећој ТТ, све са законском затезном каматом почев од 29.12.2015. године, као дана подношења захтева па до коначне исплате, а све у року од 15 дана од дана пријема преписа решења из буџетских средстава РС опредељених за рад судова.

Поступајући по поднетом захтеву, овај суд је прибавио списе Основног суда у Лозници пословни број П1. 257/12, те је утврдио следеће:

Предлагачи В.Б. и Ц.М. су као тужиоци, дана 27.07.2009. године поднели тужбу против предузећа за производњу, промет и услуге „Р.“ ДОО Л., приватног предузећа „5М С.“ из П. и предузећа за угоститељство, туризам и превоз „Ж. ...“ ДОО П., ради уплате доприноса за ПИО и других права из радног односа. Тужба је поднета Општинском суду у Лозници.

Суд је заказао рочиште за главну расправу за 10.08.2009. године на које рочиште тужени нису били уредно позвани, те није било услова да се рочиште одложи. Поднесцима од 21.08.2009. и од 27.08.2009. године, тужиоци су доставили суду адресе за тужене.

Суд је заказао рочишта за главну расправу за 01.09.2009, 23.09.2009, 27.10.2009, 19.11.2009, 03.02.2010, 10.03.2010. године, а која рочишта нису могла бити одржана, будући да тужени нису били уредно позвани.

Тужиоци су поднесцима тражили од суда да изврши провере на терену са циљем прибављања седишта тужених, односно адресе стана директора, као законских заступника, те је на захтев Основног суда у Лозници МУП у Шапцу, ПС Лозница доставио суду податке за заступнике тужених.

Суд је заказао рочиште за главну расправу за 12.05.2010. године, на које је био уредно позван тужилац и тужени 1. реда „Р.“ ДОО, док 2. и 3. редни тужени нису уредно позвани, те рочиште није одржано. Поднеском од 12.05.2010. године првотужени „Р.“ ДОО изјаснио се на тужбу и тужбени захтев.

На рочиште за главну расправу 26.08.2010. године био је уредно позван првотужени „Р.“ ДОО, док 2. и 3. редни тужени нису били уредно позвани, те је рочиште одложено за 12.10.2010. године, које није одржано због штрајка запослених.

На рочишту од 14.12.2010. године првостепени суд донео је решење којим се поставља привремени заступник за 2. и 3. туженог адвокат В.П. из Л. Након

објављивања огласа о постављању привременог заступника за тужене „5М С.“ из П. и „Ж. ...“ ДОО из П., првостепени суд је одржао је рочишта за главну расправу и то дана 16.02.2011, 28.03.2011, 16.05.2011. године, на којим рочиштима су извођени докази саслушањем сведока тужиоца Ц.М.

Решењем број П1. 47/10 од 16.05.2011. године прекинут је поступак у овој правној ствари у односу на туженог „Р.“ ДОО из Л. због отварања поступка стечаја.

Суд је заказао рочиште за главну расправу дана 20.06.2011. године, на ком је извео доказ саслушањем сведока М.Ж. На рочишту од 02.08.2011. године суд је саслушао сведока Ј.Ж. и С.Р., на рочишту за главну расправу од 17.10.2011. године суд је саслушао сведока М.М. На рочишту за главну расправу од 10.11.2011. године суд је странкама ставио на увид извештај П.у. од ... године. На рочишту за главну расправу од 14.12.2011. године поново је уручен странкама извештај П.у. од ... године. На исто рочиште уредно позван сведок Д.К. није приступио, те је суд донео решење којим се расправа одлаже за 25.01.2012. године, те се одређује да се позива и сведок Д.К. уз новчану казну од 20.000,00 динара. Сведок К.Д. није приступио ни на рочиште од 25.01.2012. године, те је суд одложио рочиште за 12.03.2012. године, уз поновно новчано кажњавање сведока.

Решењем број П1. 47/10 од 15.12.2011. године суд је по предлогу тужиоца одредио за вештака у овој правној ствари М.С. из Л., те је вештак израдио и предао свој писмени налаз суду дана 09.03.2012. године, а странке су на рочишту од 12.03.2012. године тражиле рок ради изјашњења на налаз вештака. Пуномоћник тужилаца изјаснио се на налаз вештака поднеском од 14.03.2012. године, те је вештак поднеском од 11.04.2012. године одговорила на примедбе тужиоца и извршила допуну налаза и мишљења. На рочишту за главну расправу од 24.04.2012. године пуномоћнику тужиоца уручен је налаз вештака од 10.04.2012. године, те је исти тражио рок да се о томе изјасни. Тужени на наведено рочиште нису приступили.

Поднеском од 27.04.2012. године тужилац се изјаснио на допуну налаза вештака, а поднеском од 23.05.2012. године вештак се изјаснио на примедбе тужиоца. На рочишту од 04.06.2012. године тужилац је предложио да вештак допуни свој налаз, након чега је навео да ће прецизирати тужбени захтев. На истом рочишту пуномоћник тужених није имао примедбе на основни ни на допунски налаз вештака.

Тужилац је поднеском од 06.07.2012. године указао суду да није добио допис суда којим се позива вештак да се изјасни на његове примедбе, те је предложио да суд у што краћем року без одлагања позове вештака да да потребно изјашњење.

На рочишту од 18.07.2012. године саслушан је вештак, након ког саслушања је пуномоћник тужиоца предложио да суд вештаку достави накнади рок како би се изјаснио о наводима вештака и прецизирао тужбени захтев, те је суд одложио рочиште за главну расправу за 18.10.2012. године. Поднеском од 20.07.2012. године тужилац је уредио тужбу и тужбени захтев.

На рочишту за главну расправу од 08.10.2012. године странке су остале код навода из захтева, те је суд закључио главну расправу.

Првостепена пресуда је донета под бројем ПП. 257/12 од 08.10.2012. године и иста је експедована 07.11.2012. године.

Против ове пресуде жалбу је изјавио тужилац, те тужени „5М С.“ ДОО из П. и „Ж. ...“ ДОО из П.

Апелациони суд у Београду је решењем број Гж1. 397/13 од 24.01.2013. године вратио списе Основном суду у Лозници ради допуне поступка.

Решењем број ПП. 257/12 од 31.05.2013. године првостепени суд је исправио пресуду број ПП. 257/12 од 08.10.2012. године у уводном делу.

Решењем број Гж1. 4438/13 од 15.05.2014. године Апелациони суд у Београду вратио је Основном суду у Лозници предмет број ПП. 257/12 ради допуне поступка.

Основни суд у Лозници донео је дана 28.05.2014. године решење под бројем ПП. 257/12 којим је утврђен прекид поступка у овој правној ствари из разлога што је утврђено да је ПП „5М С.“ ДОО П. дана ... године брисано из регистра, док је над предузећем „Ж. ...“ ДОО П. отворен стечајни поступак. Поднеском од 18.06.2014. године тужиоци су тражили да суд усвоји њихов предлог за враћање у пређашње стање и да се стави ван снаге решење број ПП. 257/12 од 28.05.2014. године и одреди наставак поступка, а уколико овај предлог не усвоји да се исти има сматрати жалбом.

Апелациони суд у Београду је решењем број Гж1. 2625/14 од 03.04.2015. године вратио предмет Основном суду у Лозница ради допуне поступка.

Основни суд у Лозници донео је дана 09.09.2015. године решење број ПП. 257/12 којим је усвојен предлог тужилаца за враћање у пређашње стање, па је стављено ван снаге решење тог суда од 28.05.2015. године у односу на тужено предузеће за угоститељство, трговину и превоз „Ж. ...“ ДОО из П. у стечају, а одбијен је предлог тужиоца за враћање у пређашње стање у односу на тужено предузеће за производњу, промет и услуге „5М С.“ ДОО П. Против овог решења жалбу су изјавили тужени.

Виши суд у Шапцу донео је дана 05.1.2015. године решење број Гж1. 17/15 којим је одбијена као неоснована жалба тужилаца против решења број ПП. 257/12 од 28.05.2015. године, а којим решењем је прекинут поступак према туженог ПП „5М С.“ ДОО из П. Укинута је решење Основног суда у Лозници број ПП. 257/12 од 28.05.2014. године у делу којим је прекинут поступак у односу на тужено предузеће за угоститељство, трговину и превоз „Ж. ...“ ДОО из П. и предмет враћен првостепеном суду на даљи поступак. Укинута је решење Основног суда у Лозници број ПП. 257/12 од 09.09.2015. године у ставу првом, и предлог тужилаца за враћање у пређашње стање у односу на предузеће за угоститељство, трговину и превоз „Ж. ...“ ДОО из П., је одбачен.

Апелациони суд у Београду донео је дана 15.04.2016. године пресуду број Гж1. 3245/15 којом је одбијена као неоснована жалба туженог „Ж. ...“ из П. и потврђена пресуда Основног суда у Лозници број ПП. 257/12 од 08.10.2012. године, исправљена решењем тог суда под истим бројем од 31.05.2013. године у ставу 1, 3, 5 и делу става 7 у ком је обавезано ово предузеће да тужиоцима солидарно на име трошкова парничног поступка исплати износ од 268.765,00 динара. Истом пресудом одбијена је као

неоснована жалба тужилаца и потврђено решење садржано у делу става 7 изреке побијане пресуде у погледу одлуке о трошковима поступка.

Захтев за заштиту права на суђење у разумном року и за накнаду повреде овог права предлагачи су поднели дана 31.12.2015. године.

Одредбом члана 32. став 1. Устава утврђено је да свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Чланом 10. Закона о парничном поступку прописано је да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року, да поступак спроведе без одуговлачења, у складу са претходно одређеним временским оквиром за предузимање парничних радњи. Одредбом чл.195 ст.3 Закона о раду (Сл. гл. РС бр. 24/05 и 61/05) предвиђено је да судови морају правоснажно решити све спорове из радног односа у року од 6 месеци од дана покретања поступка.

Разумни рок је оптимално потребно време да се одлучи о неком праву странке које је спорно, да би се отклонила неизвесност и странка имала сазнање о томе да ли јој то право припада или не, чиме се постиже и правна сигурност. Овај суд налази да се оправданост дужине поступка мора ценити уз уважавање околности предмета као и критеријума: сложености предмета, понашања тужиоца и поступања суда, као и значаја предмета за тужиоца овде предлагача.

По ставу Уставног суда РС и Европског суда за људска права исказаном у већем броју одлука, само она кашњења и неактивности која се могу приписати суду, могу довести до повреде права на суђење у разумном року.

Имајући у виду наведено, те ценећи поступак у односу на који се тражи утврђење повреде права на суђење у разумном року као целину, овај суд налази да је у парници која је вођена пред Основним судом у Лозници под пословним бројем ПП. 257/12 повређено право предлагача на суђење у разумном року, те је овај захтев усвојен као основан, сагласно одредби чл. 8а Закона о уређењу судова, уз утврђење повреде права на суђење у разумном року зајамчено чл. 32 ст. 1 Устава РС.

Наиме, полазећи од утврђених чињеница у току поступка на који се позивају предлагачи, овај суд констатује да поступак у овој правној ствари од подношења тужбе (27.07.2009. године) до подношења захтева за утврђење повреде права на суђење у разумном року (пријем у Апелациони суд Нови Сад 31.12.2015. године) траје 5 година и 6 месеци, а да је исти правноснажно окончан у односу на туженог предузеће за угоститељство, трговину и превоз „Ж. ...“ ДОО из П. дана 15.04.2016. године, док је у односу на тужене предузеће за производњу, промет и услуге „5М С.“ ДОО П. и „Р.“ ДОО Л. поступак прекинут. При наведеном, овај суд је ценио да у конкретном предмету није било изразитих неактивности у поступању суда, те да је у току овог поступка над туженим „Ж. ...“ отворен стечајни поступак, да је предузеће за производњу, промет и услуге „5М С.“ ДОО П. обрисано из регистра, да је било процесних сметњи за вођење поступка, као и да је првостепени суд имао тешкоће око достављања писмена туженима, а да је првостепена пресуда донета 08.10.2012. године, након више од три године од дана подношења тужбе. Са друге стране, овај суд

констатује да су у току првостепеног поступка тужиоци предузимали активне радње како би се омогућила достава позива и других писмена туженима путем њиховог седишта, односно путем законских заступника као физичких лица све у циљу окончања поступка у што краћем року.

Међутим, имајући у виду да се у конкретном случају ради о радном спору, те ценећи значај предмета спора за предлагаче, овај суд налази да предметни поступак, посматрајући исти као целину, како поступак пред првостепеним, тако и пред другостепеним судом, неразумно дуго траје. Полазећи од критеријума за утврђивање постојања повреде права на суђење у разумном року и то: сложеност предмета, понашање тужилаца и поступање суда, као и значај предмета за тужиоце, овде предлагаче, у конкретном случају овај суд налази да је у поступку било релативно сложених чињеничних и правних питања, да је било процесних сметњи за заказивање и одржавање рочишта за главну расправу, те да се ради о радном спору који је несумњиво значајан за предлагаче, то овај суд у склопу свега наведеног, налази да укупно трајање поступка у периоду од преко 6 година, укључујући и другостепени поступак, представља неразумно дуги рок због кога је повређено право предлагача на суђење у разумном року.

Узимајући у обзир понашање тужилаца као предлагача, овај суд налази да исти ничим нису допринели дужини трајања овог поступка, већ су напротив активно учествовали и предузимали све потребне радње како би се поступак што брже привео крају, прибављајући адресе за законске заступнике, подносећи жалбу на решење о прекиду поступка, односно предлажући наставак поступка, те се дужина трајања овог поступка не може приписати радњама тужилаца, овде предлагача. Овај суд је ценио да је у току првостепеног поступка заказано укупно 22 рочишта за главну расправу од којих неколико рочишта није могло бити одржано због неуредне доставе за тужене, а на одржаним рочиштима су извођени докази саслушањем тужилаца, саслушањем сведока, те је спроведено основно вештачење са допунама, а првостепена одлука је донета 08.10.2012. године која је, након отклањања процесних недостатака и враћања списка, потврђена пресудом Апелационог суда у Београду број Гж1. 3245/15 од 15.04.2016. године у односу на туженог предузеће за угоститељство, трговину и превоз „Ж. ...“ ДОО из М.П.

С обзиром на наведено, а имајући у виду трајање поступка пред првостепеним и другостепеним судом, овај суд је ценећи све наведене околности одлучио да се предлагачима исплати примерена накнада од по 60.000,00 динара, са законском затезном каматом рачунајући од протекла рока од 3 месеца од дана подношења захтева за исплату из средстава РС предвиђених за рад судова, сагласно чл. 86 Закона о уређењу судова.

Приликом одлучивања о висини накнаде, овај суд је посебно ценио значај предмета предлагача и дужину трајања укупног поступка од иницијалног акта, а водећи рачуна о постојећој пракси Уставног суда РС, Европског суда за људска права у сличним случајевима и економским и социјалним приликама у РС, као и самој суштини примерене новчане накнаде којом се оштећеном пружа одговарајућа сатисфакција због неажурног поступања суда, а уз оцену понашања предлагача у току првостепеног поступка. Захтев за накнаду већу од досуђене је одбијен јер је досуђена накнада од по 60.000,00 динара примерена сатисфакција предлагачима и адекватна околностима случаја, те ће остварити сврху која њоме треба да се постигне.

Одредбом чл. 86 ст. 2 Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 101/13) предвиђено је да се примерена накнада за повреду права на суђење у разумном року исплаћује из буџетских средстава РС опредељених за рад судова у року од 3 месеца од дана подношења захтева странке за исплату. Дospelост овог новчаног потраживања предлагача према цитираној одредби наступа протеком наведеног рока за њену исплату, што произилази и из опште одредбе чл. 324 ЗОО. Чланом 277 ст. 1 ЗОО прописано је да дужник који задоцни са испуњењем доспеле новчане обавезе дугује, поред главнице, и затезну камату по стопи утврђеној законом. Из цитираних законских одредаба проистиче да предлагачу на досуђени износ примерене накнаде припада и затезна камата почев од истека рока од 3 месеца од подношења захтева за исплату.

Како је у време одлучивања о захтеву предлагача поступак на који се захтев односи правноснажно окончан, овај суд је одбио захтев да се наложи првостепеном суду да предузме све неопходне мере како би се поступак у предмету П1.257/12 окончано у што краћем року.

Предлагачима су досуђени трошкови поступка у износу од 6.000,00 динара на име састава инцијалног акта од стране пуномоћника који је адвокат, према Адвокатској тарифи, и по 390,00 динара на име таксе предлога и одлуке, укупно 780,00 динара на име таксе.

С обзиром на наведено, а применом одредаба чл. 8а, чл. 86 и чл. 15 ст. 2 Закона о уређењу судова, одлучено је као у изреци.

Судија

Габриела Миловановић

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења дозвољена је жалба у року од 15 дана од дана достављања. Жалба се подноси Врховном касационом суду, путем овог суда.

